

DRETS, ACCESSIBILITAT I COMPLIMENT NORMATIU

Què fer a partir del 5 de desembre?

CONCLUSIONS DE LA JORNADA

IMATGES

CONTEXT

COCEMFE Barcelona i el Consell de l'Advocacia Catalana van celebrar el 19 de desembre de 2017 La Jornada "Drets, Accessibilitat i Compliment normatiu. Què fer a partir del 5 de desembre?" en la qual es van abordar les conseqüències de l'incompliment de la Llei General de Drets de les Persones amb Discapacitat i de la seva Inclusió Social.

Aquesta llei estableix el 4 de desembre de 2017 l'horitzó temporal perquè tots els productes, béns, entorns i serveis siguin accessibles d'acord amb les condicions bàsiques de no discriminació i accessibilitat universal.

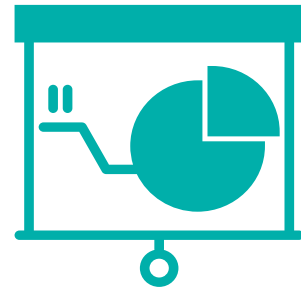
Passada aquesta data i conclòs el termini legal que s'havia marcat, cap administració ha fet el desenvolupament reglamentari per garantir l'accessibilitat universal.

Davant d'aquest panorama, les dues institucions van decidir celebrar aquesta Jornada amb l'objectiu de:

- Defensar el ple exercici dels drets de les persones amb discapacitat.
- Conscienciar sobre el dret a l'accessibilitat plena i efectiva.
- Promoure un canvi cultural cap al disseny universal.
- Exigir el desenvolupament i compliment de la normativa.

I en un futur immediat, iniciar la creació d'una **comissió permanent** a la qual les persones amb discapacitat puguin recórrer quan siguin objecte d'una discriminació per raó d'accessibilitat.

ESTRUCTURA DE LA JORNADA

- Inauguració
- Conferència marc: 'Estratègia Europea, drets i accessibilitat'.
- Taula rodona: administració, advocats i entitats del sector de la discapacitat.
- Clausura

PARTICIPANTS

- **Pilar Díaz**, presidenta de Cocemfe Barcelona i directora de l'Observatori de la Discapacitat Física.
- **Carles McCragh**, en aquell moment president del Consell de l'Advocacia Catalana.
- **Luis Cayo Pérez**, president del CERMI, Comitè Espanyol de Representants de Persones amb Discapacitat.
- **Anxo Queiruga**, president de COCEMFE Espanya.
- **Andreu Orofino**, advocat especialista en discapacitat.
- **Jordi Puigvert**, advocat especialista en discapacitat.
- **Ramón Lamiel**, gerent de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de Barcelona.
- **Roser Rogié**, presidenta de COCEMFE Catalunya.
- **Maria Assumpció Vilà**, Síndica de Greuges de Barcelona.
- **Antonio Guillén**, president de COCARMÍ.

ASSISTENTS

Gairebé un centenar de persones, principalment del sector de la discapacitat, van participar en la jornada celebrada a l'Ateneu Barcelonès.

CONCLUSIONS

La Jornada va permetre fer una radiografia de la realitat de la discapacitat, denunciar l'incompliment legal, recollir les propostes de COCEMFE sobre aquest tema i posar sobre la taula la necessitat d'impulsar la conscienciació i la sensibilització de tota la ciutadania:

- Ningú neix amb un certificat que li digui que mai tindrà una discapacitat; el 87% de les persones amb discapacitat no han nascut amb ella. Aquestes són algunes xifres:
 - A Catalunya, actualment viuen 530.000 persones amb algun tipus de discapacitat, més que tota la població de la província de Lleida que té 434.000 habitants.
 - A 1 de cada 6 llars conviu una persona amb discapacitat.
 - 1 de cada 2 casos de discapacitat és a causa d'una malaltia comuna.
 - A la ciutat de Barcelona viuen més de 40.000 persones amb mobilitat reduïda
- COCEMFE Barcelona ha treballat intensament aquest any per l'accessibilitat, principalment a través de la [Declaració de Barcelona](#), un manifest en defensa de les persones amb discapacitat i de l'accessibilitat universal en sintonia amb la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat de les Nacions Unides, que entén l'accessibilitat com una qüestió de drets humans i la manca de la mateixa una discriminació i violació dels drets de les persones amb discapacitat.
- Fer un món accessible és fer un món inclusiu i solidari que beneficia a tothom, no només a les persones amb discapacitat. Per tant hi ha per davant una **dobla tasca**: d'una banda, **conscienciar les persones amb discapacitat** de la necessitat de denunciar i apoderar-se, ja que es tracta d'una vulneració de drets fonamentals, i d'altra **conscienciar la societat**, les institucions, les empreses privades i la ciutadania en general.
- Des de l'any 2003 estan establerts els terminis perquè tots els productes, béns, entorns i serveis siguin accessibles. **El 4 de desembre de 2017 van acabar tots els terminis**, i es fa palès l'existència generalitzada de barreres en tots els àmbits. Aquesta realitat vulnera els drets i llibertats de les persones amb discapacitat i la igualtat d'oportunitats.

- COCEMFE Barcelona fa una crida a totes les administracions competents perquè actualitzin la seva normativa sobre accessibilitat i acabin amb les contradiccions existents o els buits legals. Així mateix, es denuncia la falta d'un Pla d'Accessibilitat Nacional, la manca de reglament estatal i autonòmic de condicions d'accessibilitat universal i no discriminació de les persones amb discapacitat als béns i serveis a disposició del públic, i que s'estableixi un **nou sistema d'infraccions i sancions** que garanteixi l'accessibilitat i acabi amb la impune vulneració de drets de les persones amb discapacitat en matèria d'accessibilitat.

En relació amb el dret i la justícia una de les principals línies de la jornada va ser la necessitat de denunciar l'incompliment de la legalitat per aconseguir la igualtat de tracte de les persones amb discapacitat.

- És necessari exigir que es desenvolupin les lleis i mitjans necessaris per aconseguir l'accessibilitat universal. Si no es fa, es pot **denunciar aquesta manca en l'àmbit estatal i també en l'àmbit europeu**, ja que Europa és el camí per dir que no s'estan complint les lleis en un Estat.
- **Els Col·legis d'Advocats estan treballant per formar els seus col·legiats** perquè ofereixin suport i assessorament a persones amb discapacitat física, intel·lectual o amb problemes de salut mental que es troben en presó. Es calcula que hi ha al voltant d'un 13% de persones en presó susceptibles de tenir problemes de salut mental.
- S'ha de garantir l'accés a la ciutadania a tots els instruments de la justícia i en aquest sentit, la primera actuació ha de ser als edificis i equipaments on s'imparteix la justícia, d'altra manera, seria en aquest llindar on comença una veritable injustícia. Per aquesta raó, l'Advocacia Catalana es proposa treballar per aconseguir que **tots els edificis judicials i col·legis d'advocats siguin accessibles per a tota la ciutadania**.
- Cal insistir en el **dret a la igualtat de tracte de les persones amb discapacitat** i posar de manifest les barreres que continuen existint.
- **L'article 9 de la Convenció dels Drets de les Persones amb Discapacitat** segueix sent desconegut quant a la seva aplicació per part dels estats.

Article 9 - Accessibilitat

1. A fi que les persones amb discapacitat puguin viure independentment i participar plenament en tots els aspectes de la vida, els estats part han d'adoptar mesures pertinents per assegurar l'accés de les persones amb discapacitat, en igualtat de condicions amb les altres, a l'entorn físic, el transport, la informació i les comunicacions, inclosos els sistemes i les tecnologies de la informació i les comunicacions, i a altres serveis i instal·lacions oberts al públic o d'ús públic, tant en zones urbanes com en rurals. Aquestes mesures, que inclouran la identificació i l'eliminació d'obstacles i barreres d'accés, s'han d'aplicar, entre d'altres, a:

- a) Els edificis, les vies públiques, el transport i altres instal·lacions exteriors i interiors com ara escoles, habitatges, instal·lacions mèdiques i llocs de treball;
- b) Els serveis d'informació, comunicacions i d'un altre tipus, inclosos els serveis electrònics i d'emergència.

2. Els estats part també han d'adoptar les mesures pertinents per:

- a) Desenvolupar, promulgar i supervisar l'aplicació de normes mínimes i directrius sobre l'accessibilitat de les instal·lacions i els serveis oberts al públic o d'ús públic;
- b) Assegurar que les entitats privades que proporcionen instal·lacions i serveis oberts al públic o d'ús públic tinguin en compte tots els aspectes de la seva accessibilitat per a les persones amb discapacitat;
- c) Oferir formació a totes les persones involucrades en els problemes d'accessibilitat amb què s'enfronten les persones amb discapacitat;
- d) Dotar als edificis i altres instal·lacions obertes al públic de senyalització en Braille i en formats de fàcil lectura i comprensió;
- e) Oferir formes d'assistència humana o animal i intermediaris, inclosos guies, lectors i intèrprets professionals de la llengua de signes, per facilitar l'accés a edificis i altres instal·lacions obertes al públic;
- f) Promoure altres formes adequades d'assistència i suport a les persones amb discapacitat per assegurar-ne l'accés a la informació;
- g) Promoure l'accés de les persones amb discapacitat als nous sistemes i tecnologies de la informació i les comunicacions, inclosa Internet;
- h) Promoure des d'un principi el disseny, el desenvolupament, la producció i la distribució de sistemes i tecnologies de la informació i les comunicacions accessibles per disposar d'aquests sistemes i tecnologies a un cost menor.

- **L'accessibilitat i el disseny universal** són les claus d'accés a l'exercici de drets bàsics i llibertats.

La Jornada també va permetre analitzar què ha fet i què pot fer la Unió Europea (UE) per aconseguir la plena accessibilitat a tots els Estats.

- El paper de la **UE en matèria d'accessibilitat** s'articula al voltant dos grans plantejaments:

1) No posseeix competències en matèria social, ja que són dels Estats i per tant té poc a dir.

2) Si s'entén com una qüestió de drets, encara que sigui només en la seva dimensió de no discriminació, la UE sí que pot articular paraula jurídica.

- Durant molt de temps la UE ha entès **l'accessibilitat com un assumpte social** i s'ha mantingut al marge; **posteriorment ha anat connectant l'accessibilitat** amb consideracions de **drets**, de no discriminació i d'igualtat, i s'ha convertit en font, encara que no gaire cabalosa, de Dret.
- En certa mesura ha imposat **obligacions d'accessibilitat** sota el paraigües de condicions i especificacions **d'exigència tècnica** per a la regulació d'intercanvi o transacció de productes i béns o la prestació de serveis sobre els quals sí té competències.
- El treball de la UE en matèria d'accessibilitat ha partit d'una concepció de **l'accessibilitat com a no discriminació** o condició requerida en el marc d'una regulació més àmplia de matèries sobre la qual la UE sí té competències i que són, per exemple, l'accessibilitat del lloc de treball o l'entorn laboral, el transport, les reglamentacions tècniques en la fabricació de productes, etc.
- Malgrat les seves limitacions, **la UE pot ser una gran aliada en matèria d'accessibilitat**, és necessari però treballar aquesta col·laboració i que el moviment associatiu sigui un agent de canvi social favorable per construir l'agenda política i la normativa d'accessibilitat europea.

L'elaboració del pla d'accessibilitat d'una ciutat és un treball complex a causa de la gran quantitat d'elements que és necessari analitzar. Barcelona és una ciutat capdavantera en matèria d'accessibilitat encara que queda molt treball per fer. Per aconseguir-ho, és necessària la col·laboració de totes les institucions.

- El Pla d'Accessibilitat Universal de Barcelona 2016-2026 va ser definit com **"una realitat complexa"**. El seu procés d'elaboració ha partit d'una anàlisi de la cadena d'accessibilitat per analitzar la situació dels serveis de la ciutat. Entre altres accions, 47 teatres, 61 museus i més de 150 sales de cinema han estat analitzats.
- Al llarg de la història, **Barcelona ha fet grans avanços cap a l'accessibilitat universal**, tot i així però queden moltes coses a fer i per tant és necessari seguir lluitant per la igualtat, l'equitat i la justícia social.

- Institucions com la **Sindicatura de Greuges de Barcelona** està a la disposició de totes les entitats i persones que formen part del sector de la discapacitat per recollir denúncies i realitzar totes les recomanacions necessàries en matèria d'accessibilitat.

El paper de les entitats del sector de la discapacitat és fonamental a l'hora d'avançar en matèria d'accessibilitat.

- Les organitzacions del sector de la discapacitat ens posem a la disposició de totes les administracions per seguir avançant cap a la **plena accessibilitat**. **Tots plegats podem contribuir a aconseguir aquest objectiu**, ja que un món accessible és un món més just, més solidari i per a tothom.

Partint d'aquestes premisses, és necessari **treballar en totes les direccions** possibles per avançar en matèria d'accessibilitat universal.

